CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
YVES BOT
prezentate la 6 septembrie 2018 [1]

Cauza C-514/17

Ministère public
împotriva
Marin-Simion Sut

[cerere de decizie preliminară formulată de cour d'appel de Liège (Curtea de Apel din Liège, Belgia)]

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie penală – Principiul recunoașterii reciproce – Decizia-cadru 2002/584/JAI – Mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre – Articolul 4 punctul 6 – Motiv de neexecutare facultativă a mandatului european de arestare – Punere în aplicare – Infracțiune aflată la originea condamnării la o pedeapsă privativă de libertate în statul membru emitent care este sancționată numai cu pedeapsa amenzii în statul membru de executare – Articolul 2 alineatul (4) – Domeniul de aplicare al condiției dublei incriminări – Decizia-cadru 2008/909/JAI – Articolul 8 alineatul (3) – Adaptarea pedepsei"

I. Introducere

1. Motivul de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584/JAI [2] poate fi invocat de instanța sesizată cu executarea unui mandat european de arestare atunci când infracțiunea pentru care a fost emis acest mandat a fost sancționată în statul membru emitent cu o pedeapsă privativă de libertate, în timp ce, în conformitate cu dreptul statului membru de executare, această infracțiune este sancționată numai cu pedeapsa amenzii?

2. Aceasta este, în esență, întrebarea adresată de cour d'appel de Liège (Curtea de Apel din Liège, Belgia) cu privire la executarea unui mandat european de arestare emis acum mai mult de șapte ani, la 26 august 2011, de autoritățile române împotriva domnului Marin-Simion Sut, resortisant român cu reședința în Belgia, în scopul executării unei pedepse privative de libertate de un an și două luni pentru conducerea unui vehicul fără permis de conducere.

3. Potrivit articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, autoritatea judiciară a statului membru de executare poate refuza executarea unui mandat european de arestare emis pentru executarea unei pedepse privative de libertate atunci când persoana căutată rămâne în statul membru de executare, este resortisant sau rezident al acestuia, iar acest stat se angajează să execute această pedeapsă în conformitate cu dreptul său intern.

1 Limba originală: franceza.

2 Decizia-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO 2009, L 81, p. 24) (denumită în continuare „Decizia-cadru 2002/584").

4. Potrivit unei jurisprudențe constante, această dispoziție trebuie să permită autorității judiciare de executare să aprecieze, în cadrul marjei de apreciere care îi este acordată, măsura în care executarea pedepsei în statul membru de executare ar permite creșterea șanselor de reinserție socială ale persoanei căutate după executarea pedepsei la care aceasta din urmă a fost condamnată [3].

5. În prezenta cauză, este cert că persoana interesată nu a consimțit la predarea sa și și-a exprimat dorința de a-și executa pedeapsa în Belgia. În decizia de trimitere, cour d'appel de Liège (Curtea de Apel din Liège) arată că domnul Sut prezintă legături cu Belgia, astfel încât, ținând seama de situația sa concretă, executarea pedepsei pe teritoriul belgian ar putea crește șansele acestuia de reinserție socială.

6. Cour d'appel de Liège (Curtea de Apel din Liège) se confruntă totuși cu faptul că infracțiunea pentru care domnul Sut a fost condamnat în România la o pedeapsă privativă de libertate este sancționată, potrivit articolului 30 alineatul 1 din Legea privind circulația rutieră [4] din 16 martie 1968, în versiunea aplicabilă faptelor din litigiul principal, cu pedeapsa amenzii.

7. În rechizitoriul pe care l-a prezentat în fața cour d'appel de Liège (Curtea de Apel din Liège), ministère public (Ministerul Public, Belgia) apreciază că autoritatea judiciară de executare este astfel lipsită de posibilitatea de a invoca motivul de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, în măsura în care, în conformitate cu articolul 8 alineatul (3) din Decizia-cadru 2008/909/JAI [5], autoritatea judiciară de executare nu poate transforma o pedeapsă cu închisoarea pronunțată de autoritatea judiciară emitentă într-o sancțiune pecuniară. În aceste împrejurări, Ministerul Public apreciază că autoritatea judiciară de executare nu se poate angaja, așadar, să execute, în conformitate cu dreptul belgian, pedeapsa la care a fost condamnat în România domnul Sut.

8. Prin urmare, cour d'appel de Liège (Curtea de Apel din Liège), care ridică problema interpretării dreptului Uniunii susținute de Ministerul Public în rechizitoriul său, a hotărât să suspende judecarea litigiului cu care este sesizată și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 poate fi interpretat în sensul că nu se poate aplica faptelor pentru care a fost pronunțată o pedeapsă privativă de libertate de o instanță a unui stat emitent, în cazul în care aceleași fapte sunt sancționate pe teritoriul statului de executare numai cu pedeapsa amenzii, ceea ce implică, în conformitate cu dreptul intern al statului de executare, imposibilitatea executării pedepsei privative de libertate în statul membru de executare, și aceasta în detrimentul reinserției sociale a persoanei condamnate și al legăturilor sale familiale, sociale, economice sau de alt tip?"

9. În observațiile depuse în fața Curții, guvernul belgian împărtășește punctul de vedere susținut de Ministerul Public, întrucât apreciază că autoritatea judiciară de executare este efectiv lipsită de posibilitatea de a invoca motivul de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, în măsura în care, în conformitate cu articolul 8 alineatul (3) din Decizia-cadru 2008/909, aceasta nu poate transforma pedeapsa cu închisoarea pronunțată de Judecătoria Carei (România) într-o sancțiune pecuniară.

3 A se vedea Hotărârea din 17 iulie 2008, Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:437, punctul 45), Hotărârea din 6 octombrie 2009, Wolzenburg (C-123/08, EU:C:2009:616, punctele 62 și 67), Hotărârea din 21 octombrie 2010, B. (C-306/09, EU:C:2010:626, punctul 52), Hotărârea din 5 septembrie 2012, Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:517, punctul 32), și Hotărârea din 29 iunie 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, punctul 21).

4 *Moniteur belge* din 27 martie 1968, p. 3146, denumită în continuare „Legea privind circulația rutieră".

5 Decizia-cadru a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană (JO 2008, L 327, p. 27), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299 (denumită în continuare „Decizia-cadru 2008/909").

10. În realitate, raționamentul guvernului belgian, astfel cum îl înțelegem, echivalează cu a considera că aplicarea principiului recunoașterii reciproce impune ca infracțiunea pentru care aceasta este invocată să fie sancționată cu pedepse dacă nu identice, cel puțin similare în dreptul statului membru emitent și în cel al statului membru de executare. Instanța belgiană s-ar confrunta astfel cu două dificultăți, prima fiind legată de lipsa de uniformitate a legislațiilor naționale în ceea ce privește sancțiunile aplicabile infracțiunilor rutiere, iar cea de a doua de imposibilitatea de a transforma pedeapsa privativă de libertate „română" într-o pedeapsă a amenzii „belgiană".

11. Prezenta cerere va permite, așadar, Curții să clarifice semnificația principiului recunoașterii reciproce, astfel cum a fost concretizat în Decizia-cadru 2002/584. Aceasta îi va oferi de asemenea ocazia, în continuitatea Hotărârii din 17 iulie 2008, Kozłowski [6], a Hotărârii din 6 octombrie 2009, Wolzenburg [7], a Hotărârii din 11 ianuarie 2017, Grundza [8], și a Hotărârii din 29 iunie 2017, Popławski [9], să furnizeze noi precizări cu privire la condițiile în care instanța sesizată cu executarea unui mandat european de arestare poate invoca motivul de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 și cu privire la modul în care trebuie îmbinat mecanismul mandatului european de arestare instituit de această decizie-cadru cu normele și cu principiile prevăzute de Decizia-cadru 2008/909.

12. În prezentele concluzii, vom explica motivele pentru care nu împărtășim punctul de vedere exprimat de guvernul belgian în această cauză.

13. Vom propune astfel Curții să declare că, într-o situație precum cea din speță, în care infracțiunea pentru care a fost emis mandatul european de arestare a fost sancționată în statul membru emitent cu o pedeapsă privativă de libertate, articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că se opune ca această autoritate judiciară de executare să verifice și să impună, în scopul punerii în aplicare a motivului de neexecutare facultativă prevăzut de această dispoziție, ca faptele aflate la originea condamnării să fie sancționate de asemenea cu o pedeapsă privativă de libertate în statul membru de executare.

II. Cadrul juridic al Uniunii

A. Decizia-cadru 2002/584

14. Decizia-cadru 2002/584 are ca obiect eliminarea, între statele membre, a procedurii formale de extrădare prevăzute de diferitele convenții la care sunt părți aceste state membre și înlocuirea cu un sistem de predare între autoritățile judiciare [10]. Aceasta se întemeiază pe principiul recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare în materie penală, care constituie „piatra de temelie" a cooperării judiciare [11], precum și pe un „grad ridicat de încredere" între statele membre [12].

15. Articolul 1 din Decizia-cadru 2002/584 este intitulat „Definiția mandatului european de arestare și obligația de executare a acestuia". Acesta prevede:

„(1) Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

6 C-66/08, EU:C:2008:437.

7 C-123/08, EU:C:2009:616.

8 C-289/15, EU:C:2017:4.

9 C-579/15, EU:C:2017:503.

10 A se vedea considerentele (1) și (5) ale acestei decizii-cadru.

11 A se vedea considerentul (6) al deciziei-cadru menționate.

12 A se vedea considerentul (10) al Deciziei-cadru 2002/584.

(2) Statele membre execută orice mandat european de arestare, pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.

[…]”

16. Atunci când un mandat european de arestare este emis pentru executarea unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate, trebuie să fie vorba, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, despre o condamnare cu o durată de cel puțin patru luni.

17. Același articol 2 prevede, la alineatul (2), o listă de 32 de infracțiuni pentru care, dacă sunt pedepsite în statul membru emitent cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată maximă de cel puțin trei ani, mandatul european de arestare trebuie să fie executat chiar dacă faptele respective nu sunt sancționate în statul membru de executare.

18. Pentru celelalte infracțiuni, predarea persoanei vizate de un mandat european de arestare poate fi supusă de statul membru de executare condiției dublei incriminări. Astfel, articolul 2 alineatul (4) din decizia-cadru menționată prevede:

„Pentru alte infracțiuni decât cele prevăzute la alineatul (2), predarea poate fi subordonată condiției ca faptele pentru care a fost emis mandatul european de arestare să constituie o infracțiune, în conformitate cu dreptul statului membru de executare, oricare ar fi elementele constitutive sau calificarea acesteia.”

19. Articolele 3 și 4 din Decizia-cadru 2002/584 sunt consacrate motivelor de neexecutare obligatorie și, respectiv, motivelor de neexecutare facultativă a mandatului european de arestare.

20. Articolul 4 punctul 6 din această decizie-cadru are următorul cuprins:

„Autoritatea judiciară de executare poate refuza executarea mandatului european de arestare:

[…]

6. în cazul în care mandatul european de arestare a fost emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate, atunci când persoana căutată rămâne în statul membru de executare, este resortisant sau rezident al acestuia, iar acest stat se angajează să execute această pedeapsă sau măsură de siguranță în conformitate cu dreptul său intern;”.

B. Decizia-cadru 2008/909

21. Decizia-cadru 2008/909, care a fost adoptată ulterior Deciziei-cadru 2002/584, are ca obiect punerea în aplicare a principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și a deciziilor judiciare în materie penală, consacrat la articolul 82 alineatul (1) TFUE, care a înlocuit articolul 31 TUE, în temeiul căruia a fost adoptată această decizie-cadru [13]. Aceasta urmărește, potrivit articolului 3, să asigure recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești prin care este pronunțată o pedeapsă privativă de libertate într-un alt stat membru decât statul membru emitent, pentru a facilita reabilitarea socială a persoanei condamnate [14].

13 A se vedea considerentele (1), (2) și (5) ale Deciziei-cadru 2008/909.

14 A se vedea considerentul (9) și articolul 3 alineatul (1) din această decizie-cadru.

22. Articolul 7 din Decizia-cadru 2008/909, intitulat „Dubla incriminare”, prevede, la alineatul (1), o listă de 32 de infracțiuni pentru care, în cazul în care sunt pedepsite în statul membru emitent cu o pedeapsă privativă de libertate a cărei durată maximă este de cel puțin trei ani, statul membru de executare recunoaște hotărârea și execută sentința fără verificarea dublei incriminări.

23. Pentru celelalte infracțiuni, articolul 7 alineatul (3) din această decizie-cadru prevede:

„Pentru alte infracțiuni decât cele aflate sub incidența alineatului (1), statul de executare poate condiționa recunoașterea hotărârii judecătorești și executarea pedepsei de faptul că hotărârea trebuie să se refere la fapte care să reprezinte o infracțiune și în temeiul legislației statului de executare, oricare ar fi elementele constitutive ale acesteia și oricum ar fi descrisă.”

24. Articolul 8 din Decizia-cadru 2008/909, intitulat „Recunoașterea hotărârii judecătorești și executarea pedepsei”, are următorul cuprins:

„(1) Autoritatea competentă din statul de executare a sentinței recunoaște o hotărâre judecătorească transmisă […] și ia toate măsurile necesare pentru executarea pedepsei, cu excepția cazurilor în care decide să invoce unul dintre temeiurile de nerecunoaștere sau neexecutare prevăzute la articolul 9.

[…]

(3) În cazul în care pedeapsa este incompatibilă cu legislația statului de executare în ceea ce privește natura acesteia, autoritatea competentă din statul de executare poate decide să o adapteze la pedeapsa sau măsura prevăzută pentru infracțiuni similare în legislația sa. O astfel de pedeapsă sau măsură trebuie să corespundă cât mai îndeaproape posibil sancțiunii pronunțate în statul emitent și, prin urmare, pedeapsa nu poate fi transformată într-o sancțiune pecuniară.

[…]”

25. În sfârșit, articolul 25 din Decizia-cadru 2008/909 prevede:

„Fără a aduce atingere [Deciziei-cadru 2002/584], dispozițiile prezentei decizii-cadru se aplică *mutatis mutandis*, în măsura în care sunt compatibile cu dispozițiile deciziei-cadru respective, executării pedepselor, în situațiile în care un stat membru se angajează să execute pedeapsa în conformitate cu articolul 4 punctul 6 din decizia-cadru respectivă.”

III. Observații introductive

26. Anterior examinării întrebării preliminare adresate de cour d’appel de Liège (Curtea de Apel din Liège), este indispensabilă formularea unei observații preliminare privind modificarea introdusă foarte recent de legiuitorul belgian în ceea ce privește dispozițiile care sancționează încălcările Codului rutier.

27. Astfel, Legea privind îmbunătățirea siguranței rutiere [15] din 6 martie 2018 a modificat în profunzime dispozițiile Legii privind circulația rutieră, înăsprind sancțiunile aplicabile încălcărilor menționate. În conformitate cu articolul 7 din Legea privind îmbunătățirea siguranței rutiere, articolul 30 alineatul (1) din Legea privind circulația rutieră prevede în prezent că este sancționată cu o pedeapsă cu închisoarea de la opt zile la doi ani și cu amendă de la 200 la 2 000 de euro sau numai cu una dintre aceste pedepse orice persoană care conduce un autovehicul fără a deține permisul de conducere necesar.

15 *Moniteur belge* din 15 martie 2018, p. 23236.

28. În consecință, se pare că, în prezent, infracțiunea pentru care a fost emis mandatul european de arestare este sancționată în statul membru emitent și în statul membru de executare cu o pedeapsă de aceeași natură, și anume o pedeapsă privativă de libertate, ceea ce implică faptul că obstacolul juridic invocat de autoritățile belgiene împotriva executării în Belgia a pedepsei la care domnul Sut a fost condamnat în România pare, în prezent, eliminat în întregime.

29. Acestea fiind spuse și în măsura în care cour d'appel de Liège (Curtea de Apel din Liège) nu și-a retras cererea de decizie preliminară în urma modificării legislative în discuție, propunem Curții să răspundă totuși la aceasta.

IV. Analiza noastră

30. Prin intermediul întrebării preliminare, instanța de trimitere solicită, în esență, Curții să stabilească dacă, într-o situație precum cea din speță, în care executarea pedepsei privative de libertate în statul membru de executare ar permite creșterea șanselor de reinserție socială ale persoanei căutate, articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că autoritatea judiciară de executare nu poate invoca motivul de neexecutare facultativă prevăzut de această dispoziție și este, astfel, obligată să execute mandatul european de arestare atunci când faptele pentru care a fost pronunțată această pedeapsă în statul membru emitent pot fi sancționate numai cu pedeapsa amenzii în statul membru de executare.

31. Înainte de a aborda analiza acestei întrebări, trebuie amintit un aspect esențial referitor la îmbinarea celor două decizii-cadru avute în vedere de cour d'appel de Liège (Curtea de Apel din Liège) în decizia sa de trimitere, și anume, pe de o parte, Decizia-cadru 2002/584, care instituie mecanismul mandatului european de arestare, și, pe de altă parte, Decizia-cadru 2008/909, care urmărește să favorizeze executarea pedepselor privative de libertate în statul membru în care această executare este de natură să crească șansele de reinserție socială ale persoanei condamnate.

32. Este adevărat că, potrivit articolului 25 din Decizia-cadru 2008/909, dispozițiile acesteia se aplică *mutatis mutandis* executării pedepselor în situațiile în care un stat membru se angajează să execute pedeapsa în conformitate cu articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 și în măsura în care sunt compatibile cu dispozițiile acesteia din urmă.

33. Îmbinarea prevăzută de legiuitorul Uniunii între Decizia-cadru 2002/584 și Decizia-cadru 2008/909 trebuie să contribuie la asigurarea punerii în aplicare a unui principiu fundamental al dreptului pedepselor, și anume reinserția socială a persoanei condamnate prin intermediul unei individualizări a pedepsei, ceea ce constituie aici un aspect fundamental comun acestor două decizii-cadru.

34. Totuși, guvernul belgian săvârșește o eroare în cadrul interpretării sale, invocând dispozițiile prevăzute la articolul 8 alineatul (3) din Decizia-cadru 2008/909 pentru a limita aplicarea articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584.

35. Astfel, guvernul belgian nu ține seama de faptul că, dintre cele două texte, Decizia-cadru 2002/584 se aplică în mod preponderent în raport cu Decizia-cadru 2008/909, potrivit chiar termenilor acesteia din urmă, care prevede în mod expres aceasta la articolul 25.

36. Legiuitorul Uniunii și-a manifestat astfel în mod clar intenția de a nu reduce spiritul și forța mecanismului mandatului european de arestare instituit prin Decizia-cadru 2002/584, precizând, la articolul 25 din Decizia-cadru 2008/909, că, „[*f*]*ără a aduce atingere [Deciziei-cadru 2002/584*], dispozițiile [Deciziei-cadru 2008/909] se aplică *mutatis mutandis*, *în măsura în care sunt compatibile cu dispozițiile* [*Deciziei-cadru 2002/584*]" [16].

16 Sublinierea noastră.

37. În plus, guvernul belgian omite să țină seama de domeniile de aplicare foarte diferite ale acestor două instrumente.

38. Decizia-cadru 2002/584 are ca obiect transferul forțat, dintr-un stat membru în altul, al unei persoane urmărite sau condamnate fugare sau cu privire la care nu se cunoaște locul în care se află și există temerea că aceasta încearcă să se sustragă consecințelor faptelor sale. Decizia-cadru 2002/584 urmărește astfel să evite ca această persoană să beneficieze de impunitate din cauza unei depărtări geografice.

39. În schimb, Decizia-cadru 2008/909 nu este guvernată de ideea că delincventul sau persoana prezumată astfel este fugară și că, prin urmare, trebuie organizat transferul său forțat. Aceasta urmărește să instituie un sistem armonizat de executare a deciziilor judiciare în cadrul spațiului de libertate, securitate și justiție, pentru a asigura o modalitate de executare clasică a hotărârilor de condamnare, astfel cum se întâmplă în fiecare stat membru, favorizând astfel reinserția socială a persoanei condamnate. Decizia-cadru 2008/909 reprezintă, în realitate, extinderea în acest spațiu unic a practicilor cotidiene ale instanțelor naționale. În fiecare stat membru, instanța responsabilă cu executarea pedepsei ține seama de personalitatea persoanei condamnate, de situația sa familială și profesională și de locul său de reședință pentru a stabili locul încarcerării sale și pentru a evita ca simplul fapt al acestei încarcerări să constituie o agravare a desocializării sale. Astfel, persoana condamnată de autoritățile judiciare din orașul Brest (Franța), însă stabilită în orașul Strasbourg (Franța), își va executa pedeapsa într-o instituție penitenciară apropiată de acest din urmă oraș. Prin adoptarea Deciziei-cadru 2008/909, legiuitorul Uniunii se asigură că situația este aceeași în cazul în care această persoană este stabilită în orașul Frankfurt am Main (Germania).

40. Decizia-cadru 2008/909 urmărește astfel să favorizeze reinserția socială a persoanei condamnate la o pedeapsă privativă de libertate într-un stat membru, permițându-i să își execute pedeapsa sau restul de pedeapsă în mediul său social de origine, cu alte cuvinte pe teritoriul unui alt stat membru. Este vorba, în acest caz, pentru statul membru de executare, de punerea în aplicare a unei hotărâri judecătorești pronunțate de autoritatea judiciară din statul membru emitent în același mod precum cel pe care îl utilizează în mod clasic în privința propriilor sale hotărâri de condamnare, și anume asigurându-se că toate măsurile referitoare la executarea și la organizarea acestei pedepse sunt individualizate [17].

41. Acest aspect fiind amintit, trebuie examinată, în prezent, chestiunea dacă, având în vedere principiile fundamentale pe care se întemeiază cooperarea judiciară penală organizată de tratate, dar și dispozițiile pertinente ale Deciziei-cadru 2002/584, autoritatea judiciară belgiană competentă poate sau nu să execute pedeapsa privativă de libertate pronunțată de Judecătoria Carei împotriva domnului Sut.

42. Din motive pe care le vom dezvolta în continuare, apreciem că punctul de vedere susținut de guvernul belgian este contrar Deciziei-cadru 2002/584, în măsura în care nu respectă definiția noțiunii „recunoaștere reciprocă” și echivalează cu reintroducerea unui sistem comparabil cu cel al extrădării, pe care legiuitorul Uniunii însă tocmai și în mod expres a dorit să îl elimine între statele membre.

17 Ar fi o eroare gravă să se considere că, în cadrul fiecăruia dintre aceste state membre, punerea în executare a unei pedepse privative de libertate pronunțate de instanța unui alt stat membru ar necesita emiterea unui mandat național de arestare.

A. Recunoașterea reciprocă

43. Cooperarea judiciară în cadrul spațiului penal european se întemeiază, astfel cum reiese în mod clar din articolul 82 alineatul (1) TFUE, pe principiul recunoașterii reciproce. Acest principiu constituie „piatra de temelie” a acestei cooperări [18] și are, în opinia Curții, în dreptul Uniunii, o „importanță fundamentală”, având în vedere că permite crearea și menținerea unui spațiu fără frontiere interioare, împreună cu principiul încrederii reciproce pe care se întemeiază [19].

44. În temeiul principiului recunoașterii reciproce, în condițiile în care o decizie este adoptată de o autoritate judiciară în conformitate cu dreptul statului căruia îi aparține, aceasta are un efect deplin și direct în întreaga Uniune, astfel încât autoritățile competente ale oricărui alt stat membru trebuie să își dea concursul la executarea acesteia ca și cum aceasta ar emana de la o autoritate judiciară a propriului lor stat [20].

45. În consecință, atunci când autoritatea judiciară a unui stat membru se angajează să asigure executarea unei pedepse care a fost pronunțată de instanța unui alt stat membru, aceasta trebuie, în conformitate cu principiul recunoașterii reciproce, să asigure executarea acestei pedepse astfel cum a fost pronunțată de instanța respectivă și în același mod precum în situația în care ar fi fost vorba despre propria sa hotărâre.

46. Astfel, reiese din Hotărârea din 11 februarie 2003, Gözütok și Brügge [21], referitoare la principiul *ne bis in idem*, că principiul recunoașterii reciproce presupune în mod necesar, oricare ar fi condițiile în care este aplicată sancțiunea, să existe o încredere reciprocă a statelor membre în sistemul de justiție penală al fiecăruia dintre ele și ca fiecare dintre acestea să accepte aplicarea dreptului penal în vigoare în celelalte state membre, chiar dacă aplicarea propriului drept național ar conduce la o soluție diferită [22].

47. Domeniul de aplicare al unei decizii judiciare nu mai este, așadar, limitat la teritoriul statului membru emitent, ci se întinde acum în întreaga Uniune.

48. În aceste împrejurări, principiul recunoașterii reciproce trebuie să permită, ca atare, garantarea faptului că hotărârea pronunțată la 8 iunie 2011 de Judecătoria Carei va fi recunoscută, iar pedeapsa privativă de libertate de un an și două luni la care a fost condamnat domnul Sut va fi executată de tribunal de première instance de Liège (Tribunalul de Primă Instanță din Liège, Belgia) în același mod precum în situația în care această hotărâre și pedeapsa ar fi fost pronunțate de tribunal de première instance d'Arlon (Tribunalul de Primă Instanță din Arlon, Belgia).

49. Acestea fiind stabilite, trebuie să se examineze, în prezent, în ce măsură autoritățile belgiene, în cadrul mecanismului mandatului european de arestare instituit de Decizia-cadru 2002/584 și în special în cadrul punerii în aplicare a motivului de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din aceasta, pot renunța la acest principiu ca urmare a lipsei identității elementelor constitutive ale infracțiunii și în special ale pedepsei între dreptul statului membru emitent și cel al statului membru de executare.

18 A se vedea considerentul (6) al Deciziei-cadru 2002/584.

19 A se vedea Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (deficiențe ale sistemului judiciar) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctul 36), și Hotărârea Generalstaatsanwaltschaft (condiții de detenție în Ungaria) (C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, punctul 49).

20 A se vedea în această privință Comunicarea Comisiei Europene către Consiliu și Parlamentul European din 26 iulie 2000 cu privire la recunoașterea reciprocă a hotărârilor definitive în materie penală [COM(2000) 495 final, în special p. 8].

21 C-187/01 și C-385/01, EU:C:2003:87. A se vedea de asemenea Hotărârea din 9 martie 2006, Van Esbroeck (C-436/04, EU:C:2006:165), Hotărârea din 28 septembrie 2006, Van Straaten (C-150/05, EU:C:2006:614), Hotărârea din 28 septembrie 2006, Gasparini și alții (C-467/04, EU:C:2006:610), Hotărârea din 18 iulie 2007, Kraaijenbrink (C-367/05, EU:C:2007:444), și Hotărârea din 16 noiembrie 2010, Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683).

22 A se vedea punctul 33 din această hotărâre.

B. Termenii, economia și obiectivele Deciziei-cadru 2002/584

50. Decizia-cadru 2002/584 se întemeiază pe principiul recunoașterii reciproce, precum și pe un „grad ridicat de încredere” între statele membre [23]. Astfel cum se precizează în considerentul (6), aceasta constituie prima concretizare, în domeniul dreptului penal, a principiului recunoașterii reciproce pe care Consiliul European, care a avut loc la Tampere la 15 și la 16 octombrie 1999, l-a calificat drept „piatra de temelie” a cooperării judiciare.

51. Decizia-cadru 2002/584 are în mod explicit ca obiectiv, astfel cum reiese în special din considerentul (5) și din articolul 31, eliminarea procedurii de extrădare între statele membre și înlocuirea acesteia cu un sistem de predare în cadrul căruia autoritatea judiciară de executare nu se poate opune acestei predări decât printr-o hotărâre motivată în mod specific de unul dintre motivele de neexecutare obligatorie sau facultativă enumerate în mod limitativ la articolele 3 și 4 din această decizie-cadru.

52. Potrivit articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, autoritatea judiciară a statului membru de executare poate astfel refuza executarea unui mandat european de arestare emis pentru executarea unei pedepse privative de libertate atunci când persoana căutată rămâne în statul membru de executare, este resortisant sau rezident al acestuia, iar acest stat se angajează să execute această pedeapsă în conformitate cu dreptul său intern.

53. Amintim că această dispoziție trebuie să permită autorității judiciare de executare să evalueze, în cadrul marjei de apreciere care îi este acordată, măsura în care executarea pedepsei în statul membru de executare ar permite creșterea șanselor de reinserție socială ale persoanei căutate după executarea pedepsei la care aceasta din urmă a fost condamnată [24]. Respectiva dispoziție ilustrează astfel perfect modul în care instanța trebuie să îmbine principiul recunoașterii reciproce, care implică, în principiu, predarea persoanei căutate, și principiul individualizării pedepsei, care postulează în schimb că, în anumite împrejurări, această instanță aplică o excepție de la principiul predării acestei persoane, astfel încât să asigure reinserția sa socială [25]. Trebuie să precizăm că este vorba aici despre o excepție de la principiul predării persoanei condamnate, iar nu de o excepție de la principiul recunoașterii reciproce. Astfel, prin punerea în aplicare a motivului de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, autoritatea judiciară de executare recunoaște pe deplin hotărârea pronunțată de autoritatea judiciară emitentă, întrucât propune să asigure aplicarea acesteia în locul său.

54. Inspirată de preocuparea de a asigura funcția de reinserție a pedepsei, această atitudine demonstrează realitatea spațiului de libertate, securitate și justiție în cadrul căruia, inclusiv în cadrul executării unui mandat european de arestare și după ce impunitatea a fost înlăturată prin arestarea persoanei condamnate, sunt puse în aplicare principiile fundamentale ale dreptului pedepselor.

23 A se vedea considerentul (10) al acestei decizii-cadru.

24 A se vedea Hotărârea din 17 iulie 2008, Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:437, punctul 45), Hotărârea din 6 octombrie 2009, Wolzenburg (C-123/08, EU:C:2009:616, punctele 62 și 67), Hotărârea din 21 octombrie 2010, B. (C-306/09, EU:C:2010:626, punctul 52), Hotărârea din 5 septembrie 2012, Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:517, punctul 32), și Hotărârea din 29 iunie 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, punctul 21).

25 Jurisprudența Curții citată anterior, precum și cea a Curții Europene a Drepturilor Omului (a se vedea în special Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 30 iunie 2015, Khoroshenko împoriva Rusiei, CE:ECHR:2015:0630JUD004141804, § 121), pun accentul pe importanța care trebuie acordată obiectivului reinserției sociale a persoanei condamnate, nu numai în cadrul aprecierii individuale a instanței de fond cu privire la condițiile de executare a unei pedepse privative de libertate, ci și al politicilor în materie penală ale statelor membre, Curtea arătând recent, în Hotărârea din 17 aprilie 2018, B și Vomero (C-316/16 și C-424/16, EU:C:2018:256, punctul 75 și jurisprudența citată), că reinserția socială a cetățeanului Uniunii în statul în care este în mod real integrat este nu numai în interesul acestuia din urmă, ci și în cel al Uniunii în general.

55. Ca orice excepție de la principiul predării, motivul de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie să fie de strictă interpretare [26], ceea ce implică faptul că autoritatea judiciară de executare este obligată să verifice, pentru a elimina orice risc de impunitate, că poate pune în executare în mod real pedeapsa în conformitate cu dreptul său intern înainte de a refuza predarea persoanei interesate [27].

56. În cauza principală, instanța sesizată cu executarea mandatului european de arestare ridică problema dacă poate să asigure în mod real executarea pedepsei în conformitate cu dreptul său intern, în măsura în care infracțiunea pentru care a fost emis acest mandat a fost sancționată în statul membru emitent cu o pedeapsă cu închisoarea, în timp ce, în dreptul său național, această infracțiune ar fi sancționată numai cu pedeapsa amenzii. Această instanță solicită să se stabilească dacă, în acest caz, lipsa identității în ceea ce privește natura pedepsei pronunțate în conformitate cu dreptul statului membru emitent și natura pedepsei prevăzute de dreptul statului membru de executare constituie un obstacol în calea punerii în aplicare a motivului de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584.

57. Examinarea termenilor dispoziției menționate, precum și analiza economiei și a obiectivului acestei decizii-cadru demonstrează că, într-o situație precum cea din speță, în care infracțiunea pentru care a fost emis mandatul european de arestare a fost sancționată în statul membru emitent cu o pedeapsă privativă de libertate, legiuitorul Uniunii nu a intenționat să supună punerea în aplicare a motivului de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 condiției ca faptele aflate la originea condamnării să fie sancționate de asemenea, în statul membru de executare, cu o pedeapsă dacă nu identică, cel puțin similară.

58. În primul rând, amintim că reiese din modul de redactare a articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 că acesta prevede un motiv de neexecutare a mandatului european de arestare emis în scopul executării unei pedepse privative de libertate în cazul în care persoana căutată rămâne în statul membru de executare, este resortisant sau rezident al acestuia, iar acest stat se angajează să execute „această pedeapsă” în conformitate cu dreptul său intern.

59. Astfel cum indică utilizarea adjectivului demonstrativ „această”, statul membru de executare este, așadar, obligat să execute pedeapsa privativă de libertate care a fost pronunțată de statul membru emitent. În caz contrar, menționarea duratei pedepsei privative de libertate care a fost aplicată sau menționarea pedepsei care rămâne de executat, care trebuie să figureze la litera (c) a mandatului menționat, ar fi lipsită de o parte din efectul său util [28].

60. În ceea ce privește mențiunea potrivit căreia statul membru de executare trebuie să se angajeze să execute această pedeapsă „în conformitate cu dreptul său intern”, aceasta nu face decât să exprime principiul potrivit căruia măsurile având ca obiect executarea pedepsei sunt reglementate de dreptul statului membru de executare [29]. Este vorba despre măsurile care trebuie să permită garantarea

26 A se vedea Hotărârea din 25 iulie 2018, AY (mandat de arestare – martor) (C-268/17, EU:C:2018:602, punctul 52 și jurisprudența citată), precum și Hotărârea Minister for Justice and Equality (deficiențe ale sistemului judiciar) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctul 54 și jurisprudența citată).

27 A se vedea Hotărârea din 29 iunie 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, punctul 22).

28 A se vedea formatul standard al mandatului european de arestare, care figurează în anexa la Decizia-cadru 2002/584.

29 Acest principiu figurează de asemenea la articolul 17 alineatul (1) din Decizia-cadru 2008/909, care a făcut obiectul unei hotărâri pronunțate de Curte cu titlu preliminar la 8 noiembrie 2016, Ognyanov (C-554/14, EU:C:2016:835).

executării materiale a pedepsei și să asigure reinserția socială a persoanei condamnate [30]. Acest principiu se întemeiază pe principiul teritorialității legii penale, care este un principiu comun tuturor statelor membre, precum și pe principiul individualizării pedepsei, care este însăși una dintre funcțiile pedepsei.

61. Această mențiune vizează astfel soluționarea conflictelor de legi și de competență care ar putea rezulta ca urmare a executării pedepsei privative de libertate într-un alt stat membru decât statul de condamnare și nu poate fi, prin urmare, interpretată în sensul că autorizează autoritatea judiciară de executare să adapteze sau să transforme pedeapsa privativă de libertate pronunțată de statul membru emitent astfel încât aceasta să corespundă pedepsei care ar fi fost pronunțată pentru aceeași infracțiune în conformitate cu dreptul statului membru de executare.

62. În al doilea rând, astfel cum am arătat, punctul de vedere susținut de guvernul belgian echivalează cu reintroducerea unei proceduri inspirate din cea a extrădării.

63. Or, Decizia-cadru 2002/584 marchează în mod clar abandonarea procedurii de extrădare între statele membre, care permitea acestora din urmă, ca urmare a lipsei de încredere pe care o puteau resimți față de un sistem penal străin, să impună, în vederea extrădării, nu numai ca faptele pentru care aceasta era solicitată să constituie o infracțiune din perspectiva dreptului statului membru solicitat, ci și ca elementele constitutive ale infracțiunii să fie identice.

64. În temeiul principiului recunoașterii reciproce pe care se bazează Decizia-cadru 2002/584, în condițiile în care o decizie este adoptată de o autoritate judiciară în conformitate cu dreptul statului căruia îi aparține, aceasta are un efect deplin și direct în întreaga Uniune, astfel încât autoritățile competente ale oricărui alt stat membru trebuie să își dea concursul la executarea acesteia ca și cum aceasta ar emana de la o autoritate judiciară a propriului lor stat. Astfel cum reiese încă o dată din Hotărârea din 11 februarie 2003, Gözütok și Brügge [31], principiul recunoașterii reciproce presupune în mod necesar să existe o încredere reciprocă a statelor membre în sistemul de justiție penală al fiecăruia dintre ele și ca fiecare dintre acestea să accepte aplicarea dreptului penal în vigoare în celelalte state membre.

65. În cadrul mecanismului mandatului european de arestare, această încredere s-a exprimat prin renunțarea de către statele membre la verificarea dublei incriminări a faptei în ceea ce privește cele 32 de infracțiuni prevăzute la articolul 2 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584 [32].

66. Această verificare este, în plus, extrem de limitată în ceea ce privește „alte infracțiuni” prevăzute la articolul 2 alineatul (4) din această decizie-cadru, dintre care face parte infracțiunea în discuție în prezenta cauză. În acest caz, autoritatea judiciară de executare poate verifica numai dacă „faptele pentru care a fost emis mandatul european de arestare […] constituie o infracțiune, în conformitate cu dreptul statului membru de executare, oricare ar fi elementele constitutive sau calificarea acesteia”.

67. Or, pedeapsa ține de elementele constitutive ale infracțiunii.

30 La punctele 70-73 din Concluziile noastre prezentate în cauza Ognyanov (C-554/14, EU:C:2016:319), am precizat că, în acest cadru, autoritățile judiciare competente trebuie să stabilească procedurile de derulare a executării pedepsei și de ajustare a acesteia, hotărând, de exemplu, aplicarea regimului de executare deschis, acordarea permisiunii de ieșire din penitenciar, aplicarea regimului de executare semideschis, fracționarea și suspendarea executării pedepsei, luarea măsurii de liberare înainte de termen sau condiționată a deținutului ori de plasare a acestuia sub supraveghere electronică. Am indicat de asemenea că legislația privind executarea pedepselor include, în plus, măsurile care ar putea fi adoptate după liberarea persoanei condamnate, precum plasarea acesteia sub supraveghere judiciară sau chiar participarea sa la programe de reabilitare, ori măsurile de despăgubire a victimelor.

31 C-187/01 și C-385/01, EU:C:2003:87.

32 În aceste împrejurări, autoritatea judiciară de executare trebuie să asigure executarea pedepsei la care a fost condamnată persoana interesată, chiar dacă faptele în cauză nu sunt sancționate în statul membru de executare. Definirea acestor infracțiuni și pedepsele aplicabile sunt, astfel cum a precizat Curtea, cele care rezultă din dreptul statului membru emitent, întrucât Decizia-cadru 2002/584 nu urmărește armonizarea infracțiunilor respective în ceea ce privește elementele lor constitutive sau pedepsele prevăzute pentru acestea. A se vedea în această privință Hotărârea din 3 mai 2007, Advocaten voor de Wereld (C-303/05, EU:C:2007:261, punctele 52 și 53).

68. Infracțiunea face trimitere la o faptă pe care legea o definește și o interzice sub sancțiune penală. Infracțiunea cuprinde, așadar, două elemente. Pe de o parte, incriminarea și, pe de altă parte, sancțiunea. Incriminarea este descrierea comportamentului interzis. Sancțiunea este, la rândul său, pedeapsa asociată săvârșirii faptei interzise. Acesta este motivul pentru care, în scopul edictării normelor de drept penal și cu respectarea principiului fundamental al legalității infracțiunilor și pedepselor, legea care sancționează trebuie să descrie în mod precis natura faptei interzise, inclusiv dimensiunea sa intelectuală, cu alte cuvinte intențională, precum și natura și gravitatea sancțiunii asociate încălcării legii.

69. Curtea a interpretat întinderea verificării dublei incriminări prevăzute pentru aceste „alte infracțiuni" în contextul Deciziei-cadru 2008/909 în Hotărârea din 11 ianuarie 2017, Grundza [33], iar această analiză ni se pare perfect aplicabilă în cadrul mecanismului mandatului european de arestare.

70. Astfel, Decizia-cadru 2008/909, care a fost adoptată ulterior Deciziei-cadru 2002/584, transpune la articolul 7 alineatul (3), în termeni absolut identici, termenii articolului 2 alineatul (4) din Decizia-cadru 2002/584, ceea ce demonstrează voința fermă a legiuitorului Uniunii de a limita, în măsura posibilului și în conformitate cu principiul recunoașterii reciproce, orice demers comparativ care ar putea fi realizat de autoritatea judiciară de executare, fie în cadrul mecanismului mandatului european de arestare, fie în cadrul celui instituit prin Decizia-cadru 2008/909.

71. La punctele 33-38 din Hotărârea din 11 ianuarie 2017, Grundza [34], Curtea a statuat astfel că aprecierea dublei incriminări de către autoritatea judiciară de executare trebuie să se limiteze la verificarea aspectului dacă elementele de fapt care stau la baza infracțiunii, astfel cum sunt reflectate în hotărârea judecătorească pronunțată de autoritatea judiciară emitentă, ar fi de asemenea, ca atare, pasibile de o sancțiune penală în temeiul legislației naționale a statului membru de executare, în cazul în care ar fi avut loc pe teritoriul acestui stat. Potrivit Curții, aceasta este condiția „necesară și suficientă" pentru aprecierea dublei incriminări, o corespondență perfectă nefiind, așadar, necesară nici între elementele constitutive ale infracțiunii – dintre care face parte pedeapsa –, nici în denumirea sau în clasificarea acestei infracțiuni potrivit legislațiilor naționale respective.

72. În aceste împrejurări, condiția dublei incriminări la care face referire articolul 2 alineatul (4) din Decizia-cadru 2002/584 nu poate fi interpretată în sensul că permite autorității judiciare de executare să verifice și să impună, în scopul punerii în aplicare a motivului de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din această decizie-cadru, ca faptele aflate la originea condamnării în statul membru emitent să fie sancționate cu o pedeapsă dacă nu identică, cel puțin similară în statul membru de executare. Demersul comparativ adoptat de autoritatea judiciară de executare are, prin urmare, limite și nu poate fi extins la natura pedepsei pronunțate în statul membru emitent și în statul membru de executare.

73. Într-o situație precum cea din speță, a impune o asemenea identitate ar încălca, așadar, în mod vădit, termenii articolului 2 alineatul (4) din Decizia-cadru 2002/584, astfel cum au fost aceștia interpretați de Curte.

74. În plus, a permite unui stat membru să impună ca faptele aflate la originea condamnării în statul membru emitent să fie sancționate cu o pedeapsă dacă nu identică, cel puțin similară în legislația sa ar reduce în mod vădit eficacitatea principiului recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare pronunțate în cadrul mecanismului mandatului european de arestare, întrucât o asemenea atitudine ar

33 C-289/15, EU:C:2017:4.
34 C-289/15, EU:C:2017:4.

conduce la reinstituirea unei proceduri inspirate din cea a extrădării. Or, această atitudine ar fi vădit contrară voinței afirmate în mod clar de legiuitorul Uniunii de a înlocui procedura de extrădare care exista între statele membre cu o procedură de predare întemeiată pe încrederea reciprocă între acestea din urmă.

75. Apoi, o interpretare precum cea susținută de guvernul belgian ar avea drept rezultat să priveze de orice efect util motivul de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 atunci când mandatul european de arestare privește o infracțiune care este sancționată în statul membru de executare numai cu pedeapsa amenzii. Această situație poate fi întâlnită frecvent, în special atunci când infracțiunea aflată la baza mandatului european de arestare nu face parte din lista celor 32 de infracțiuni grave prevăzute la articolul 2 alineatul (2) din această decizie-cadru și cu privire la care legislațiile naționale diferă, din cauza lipsei armonizării la nivelul Uniunii. Or, reducând în mod semnificativ domeniul de aplicare al acestui motiv, acest demers are în mod necesar un impact negativ asupra obiectivului de reinserție socială urmărit de legiuitor în cadrul articolului 4 punctul 6 din decizia-cadru menționată.

76. În sfârșit, a permite unui stat membru să supună punerea în aplicare a motivului de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 condiției ca infracțiunea să fie sancționată în statele membre emitent și de executare cu o pedeapsă dacă nu identică, cel puțin similară ar avea drept rezultat să repună în discuție armonizarea motivelor de neexecutare a unui mandat european de arestare, care reflectă consensul la care au ajuns statele membre în ansamblu cu privire la domeniul de aplicare care trebuie conferit obiectivului de reinserție socială a persoanei condamnate. Or, un astfel de demers a fost interzis în mod formal de Curte în Hotărârea din 26 februarie 2013, Melloni [35], referitoare la motivul de nerecunoaștere a deciziilor pronunțate în urma unui proces la care persoana în cauză nu a fost prezentă în persoană, prevăzut la articolul 4a din Decizia-cadru 2002/584.

77. În realitate, ne aflăm într-o situație care impune să fie acordat hotărârii străine același efect precum unei hotărâri naționale, chiar dacă dreptul național ar fi condus la o soluție diferită, în conformitate cu forța principiului recunoașterii reciproce și cu formularea pe care i-a consacrat-o Curtea prin intermediul celei reținute pentru principiul *ne bis in idem* în Hotărârea din 11 februarie 2003, Gözütok și Brügge [36].

78. Având în vedere ansamblul acestor elemente, apreciem, în consecință, că, într-o situație precum cea din speță, în care infracțiunea pentru care a fost emis mandatul european de arestare a fost sancționată în statul membru emitent cu o pedeapsă privativă de libertate, articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că se opune ca autoritatea judiciară de executare să verifice și să impună, în scopul punerii în aplicare a motivului de neexecutare facultativă prevăzut de această dispoziție, ca faptele aflate la originea condamnării să fie sancționate de asemenea cu o pedeapsă privativă de libertate în statul membru de executare.

79. În aceste împrejurări și în măsura în care executarea pedepsei pronunțate de autoritatea judiciară română privește fapte care constituie o infracțiune potrivit dreptului belgian, nimic nu se opune ca autoritatea judiciară belgiană să se angajeze să asigure executarea acestei pedepse invocând motivul de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, în cazul în care decide că, ținând seama de legăturile domnului Sut cu Belgia, executarea pedepsei pe teritoriul acestui stat ar putea crește șansele acestuia de reinserție socială.

35 C-399/11, EU:C:2013:107.

36 C-187/01 și C-385/01, EU:C:2003:87.

C. Cu privire la întinderea și la limitele aplicării dispozițiilor prevăzute de Decizia-cadru 2008/909

80. Dispozițiile prevăzute de Decizia-cadru 2008/909 nu pot modifica, în opinia noastră, această interpretare a termenilor articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584.

81. În primul rând, amintim că legiuitorul Uniunii și-a manifestat în mod clar intenția de a nu afecta spiritul și nici măcar de a reduce forța mecanismului mandatului european de arestare prin adoptarea Deciziei-cadru 2008/909.

82. Pe de o parte, deși, potrivit articolului 25 din aceasta, dispozițiile Deciziei-cadru 2008/909 se aplică *mutatis mutandis* executării pedepselor în situațiile în care un stat membru se angajează să execute pedeapsa în conformitate cu articolul 4 alineatul (6) din Decizia-cadru 2002/584, legiuitorul Uniunii a prevăzut în mod expres că aceste dispoziții nu sunt aplicabile decât „în măsura în care sunt compatibile cu dispozițiile [acesteia din urmă]”.

83. În consecință, nicio dispoziție a Deciziei-cadru 2008/909 nu poate afecta domeniul de aplicare și nici chiar modalitățile de aplicare a motivului de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 și nicio dispoziție a acestui text nu poate fi interpretată într-un sens contrar Deciziei-cadru 2002/584.

84. Pe de altă parte, legiuitorul Uniunii a integrat în Decizia-cadru 2008/909 dispoziții similare celor prevăzute de Decizia-cadru 2002/584, exprimând astfel preocuparea sa de a garanta că mecanismul mandatului european de arestare nu va fi nici contrazis, nici afectat.

85. În al doilea rând și în ipoteza în care Curtea ar considera că articolul 8 alineatul (3) din Decizia-cadru 2008/909 reprezintă în speță o dispoziție pertinentă, interpretarea propusă de guvernul belgian în ceea ce privește domeniul de aplicare al acesteia trebuie respinsă.

86. Articolul 8 din Decizia-cadru 2008/909 prevede, astfel cum indică titlul său, principiul recunoașterii hotărârii judecătorești și al executării pedepsei pronunțate de autoritatea judiciară emitentă, în conformitate cu principiul recunoașterii reciproce.

87. Articolul 8 alineatul (1) din Decizia-cadru 2008/909 exclude, așadar, în principiu, orice adaptare a pedepsei pronunțate de autoritatea judiciară emitentă[37]. În Hotărârea din 8 noiembrie 2016, Ognyanov[38], Curtea a interpretat termenii acestei dispoziții în sensul că enunță o obligație de principiu, autoritatea judiciară de executare fiind astfel ținută să recunoască hotărârea judecătorească care i-a fost transmisă și să execute pedeapsa, ale cărei durată și natură corespund celor prevăzute în hotărârea judecătorească pronunțată de autoritatea judiciară emitentă[39]. Principiul recunoașterii reciproce se opune, așadar, ca autoritatea judiciară de executare să procedeze la o adaptare a pedepsei pronunțate de autoritatea judiciară emitentă, chiar dacă punerea în aplicare a dreptului statului membru de executare ar fi condus la aplicarea unei pedepse având o durată sau o natură diferită.

37 Legiuitorul Uniunii a prevăzut două excepții de la această obligație de principiu. În conformitate cu articolul 8 alineatele (2) și (3) din Decizia-cadru 2008/909, autoritatea judiciară de executare are astfel posibilitatea de a adapta durata sau natura pedepsei pronunțate de autoritatea judiciară emitentă pentru a garanta executarea pedepsei cu respectarea dreptului statului membru de executare.

38 C-554/14, EU:C:2016:835.

39 A se vedea punctul 36 din această hotărâre.

88. Astfel cum a arătat Comisia în raportul său privind punerea în aplicare a Deciziei-cadru 2008/909, „[î]ntrucât deciziile-cadru se bazează pe încrederea reciprocă în sistemele juridice ale statelor membre, hotărârea instanței din statul emitent ar trebui să fie respectată și, în principiu, nu ar trebui să existe nicio revizuire sau adaptare a acesteia” [40].

89. În aceste condiții, ni se pare, așadar, evident că recurgerea la articolul 8 din Decizia-cadru 2008/909 nu este pertinentă în speță.

90. În cazul în care ar mai fi necesare argumente suplimentare, am adăuga că guvernul belgian se înșală și cu privire la întinderea și la sensul limitei prevăzute de legiuitorul Uniunii la articolul 8 alineatul (3) din Decizia-cadru 2008/909 în ceea ce privește competența de adaptare a autorității judiciare de executare.

91. Amintim că guvernul belgian se întemeiază pe termenii acestei dispoziții pentru a susține că, ținând seama de dispozițiile Legii privind circulația rutieră, care sancționează cu pedeapsa amenzii conducerea unui vehicul fără permis de conducere, autoritatea judiciară de executare este lipsită de posibilitatea de a adapta pedeapsa privativă de libertate pronunțată de autoritatea judiciară emitentă, astfel încât aceasta nu se poate angaja, prin urmare, să execute în mod real pedeapsa la care a fost condamnat domnul Sut.

92. La articolul 8 alineatul (3) din Decizia-cadru 2008/909, legiuitorul interzice în mod expres autorității judiciare de executare să transforme o pedeapsă cu închisoarea pronunțată de autoritatea judiciară emitentă într-o sancțiune pecuniară, astfel încât să garanteze că pedeapsa își va păstra, în general, coerența pe care a avut-o la data pronunțării sancțiunii și în special că aceasta va rămâne proporțională și va constitui o soluție adecvată în raport cu tulburarea care a fost cauzată ordinii publice a statului membru emitent și astfel să asigure încrederea reciprocă pe care trebuie să și-o poarte autoritățile judiciare naționale.

93. Totuși, dispozițiile prevăzute la articolul 8 alineatul (3) din Decizia-cadru 2008/909 în scopul adaptării pedepsei sunt aplicabile numai în măsura în care pedeapsa pronunțată de autoritatea judiciară emitentă este, ca urmare a naturii sale, „incompatibilă cu legislația statului de executare”. Astfel cum a arătat Curtea în Hotărârea din 8 noiembrie 2016, Ognyanov [41], condițiile prevăzute de legiuitorul Uniunii pentru adaptarea pedepsei sunt, așadar, deosebit de „stricte” [42].

94. Or, trebuie să se constate că guvernul belgian compară în speță natura pedepsei pronunțate de Judecătoria Carei nu în raport cu sistemul său juridic, conceput în ansamblu, ci în raport cu articolul 30 din Legea privind circulația rutieră, cu alte cuvinte cu propria legislație care sancționează în mod specific infracțiunea rutieră în discuție. Efectuând o asemenea comparație și apreciind astfel ordinea publică română în raport cu a sa – care, după cum am subliniat, s-a modificat pentru a se apropia de cea din România –, raționamentul guvernului belgian este realizat din nou prin asimilare cu dreptul extrădării, ieșind astfel din domeniul Deciziei-cadru 2008/909, precum și din cel al Deciziei-cadru 2002/584.

40 Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu din 5 februarie 2014 privind transpunerea de către statele membre a deciziilor-cadru 2008/909/JAI, 2008/947/JAI și 2009/829/JAI privind recunoașterea reciprocă în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate, în cazul deciziilor de probațiune și al sancțiunilor alternative și în cazul măsurilor de supraveghere judiciară ca alternativă la arestarea preventivă [COM(2014) 57 final, în special punctul 4.2, p. 7 și 8].

41 C-554/14, EU:C:2016:835, punctul 36.

42 Ipotezele în care pedeapsa pronunțată în statul membru emitent are o asemenea natură încât este incompatibilă cu legislația statului membru de executare sunt, în opinia noastră, rare, în măsura în care regimul privind pedepsele, deși nu face obiectul unei armonizări în Uniune, prezintă totuși similitudini considerabile între statele membre.

95. Dreptul belgian cunoaște pedeapsa privativă de libertate – astfel încât natura condamnării pronunțate de autoritățile române împotriva domnului Sut nu poate fi considerată ca fiind incompatibilă cu dreptul belgian –, iar autoritățile judiciare belgiene cunosc principiul reinserției sociale, ceea ce a dat tocmai naștere întrebării instanței de trimitere.

96. În aceste împrejurări și în măsura în care autoritatea judiciară sesizată cu executarea mandatului european de arestare emis împotriva domnului Sut ar considera că acesta prezintă legături suficiente cu Belgia, astfel încât executarea pedepsei pe teritoriul belgian ar putea crește șansele acestuia de reinserție socială, nu vedem obstacole ca aceasta să se angajeze să execute pedeapsa la care persoana interesată a fost condamnată în România.

97. Având în vedere ansamblul acestor considerații, apreciem că, într-o situație precum cea din speță, în care infracțiunea pentru care a fost emis mandatul european de arestare a fost sancționată în statul membru emitent cu o pedeapsă privativă de libertate, articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că se opune ca autoritatea judiciară de executare să verifice și să impună, în scopul punerii în aplicare a motivului de neexecutare facultativă prevăzut de această dispoziție, ca faptele aflate la originea condamnării să fie sancționate de asemenea cu o pedeapsă privativă de libertate în statul membru de executare.

V. Concluzie

98. Având în vedere considerațiile care precedă, propunem Curții să răspundă la întrebarea preliminară adresată de cour d'appel de Liège (Curtea de Apel din Liège, Belgia) după cum urmează:

„Într-o situație precum cea din speță, în care infracțiunea pentru care a fost emis mandatul european de arestare a fost sancționată în statul membru emitent cu o pedeapsă privativă de libertate, articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, trebuie interpretat în sensul că se opune ca autoritatea judiciară de executare să verifice și să impună, în scopul punerii în aplicare a motivului de neexecutare facultativă prevăzut de această dispoziție, ca faptele aflate la originea condamnării să fie sancționate de asemenea cu o pedeapsă privativă de libertate în statul membru de executare."